

Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturowe
„Nasza Ziemia Nasza Zemia”
81-198 Kosakowo, ul. Złote Piaski 3
Email: info@naszaziemia.org
Tel. 505 182 930

Kosakowo, dnia 12 marca 2021 r.

oraz niżej podpisani

Szanowny Pan Minister
Michał Kurtyka
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-952 Warszawa

dotyczy: wpływ inwestycji PGNiG na stan środowiska naturalnego w Zatoce Puckiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z prowadzoną przez Spółki PGNiG S.A. inwestycją pod nazwą Podziemny Magazyn Gazu Kosakowo, dalej PMG Kosakowo, polegającą na przygotowaniu pokładowego złoża soli kamiennej „Mechelinki” zalegającego w pobliżu Zatoki Puckiej do bezzbiornikowego podziemnego magazynowania substancji w górotworze – w tym przypadku gazu ziemnego. Wyfłukiwana jest kopalina ze złoża soli (proces zwany ługowaniem) tworząc głębokie komory (kawerny) na głębokości około 1000 metrów pod poziomem terenu.

Zgadza się z samą ideą i potrzebą płukania komór magazynowych w złożach soli kamiennej w celu magazynowania różnych substancji, w tym gazu ziemnego, wodoru, tak jak to ma miejsce w Europie i na świecie. Samo magazynowanie podyktowane jest zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego Polski i wpisuje się w strategię Państwa w tym zakresie. Jednakże realizowana koncepcja ługowania kawern ściekami komunalnymi pochodzącymi z Oczyszczalni Ścieków Dębogórze z jednoczesnym zrzutem powstałej tzw. solanki do stosunkowo płytkich wód Zatoki Gdańskiej (Zatoki Puckiej), w naszej ocenie jest skandaliczna wobec braku rzetelnych badań przedinwestycyjnych oraz wbrew opinii krytycznej środowiska naukowego.

Od rozpoczęcia inwestycji do dnia dzisiejszego po wyługowaniu 10 kawern i zrzucie powstałej tzw. solanki życie biologiczne w Zatoce Puckiej drastycznie się pogorszyło.

Przyczyn takiego stanu rzeczy najprawdopodobniej jest wiele, jednakże w naszej opinii zasadniczy wpływ na sytuację ma zrzut tzw. solanki. Zgodne z tym są również inne środowiska oraz organizacje związane z tym rejonem.

Odnosząc się do faktów, w marcu 2008 r. zespół naukowców pod kierownictwem prof. Marcina Węśławskiego (Instytut Oceanologii, obecnie Dyrektor Zakładu Ekologii Morza IO PAN) wydał negatywną Krytyczną opinię dotyczącą odprowadzania wyfłukanej solanki do Zatoki Puckiej (w załączeniu). W październiku 2008 roku, Wojewoda Pomorski wydał decyzję środowiskową zezwalającą na zrzut solanki do zatoki, mimo innych wariantów, uzasadniając to względami oszczędnościowymi po stronie inwestora PGNiG S.A. (w załączeniu).

W latach 2012 - 2013 rybacy w rejonie zrzutu zaobserwowali niepokojące zmniejszenie liczebności ryb. Postępująca przez następne lata degradacja cennych przyrodniczo wód Zatoki Puckiej, które stanowiły bogate w treść pokarmową miejsce bytowania ryb dwuśrodowiskowych oraz narybku stada wschodniego (m.in. dorsza, śledzia, storni), jest jedną

Buchna

Glencier

z przyczyn spadku ilości ryb również w rejonach Zatoki Gdańskiej oraz wschodniej części wód Bałtyku.

W okresie po rozpoczęciu inwestycji rybacy monitorują spadek ilości i jakości połowów, w tym zaobserwowali wzrost ilości chorych i nienaturalnie wyglądających osobników niektórych gatunków ryb. Daje się zatem zauważyć korelację czasową pomiędzy pogorszeniem stanu ekosystemu i trwania zrzutu tzw. solanki. Jednocześnie mieszkańcy rejonu Zatoki obserwują częste przypadki padłych zwierząt, takich jak foki, lisy, dziki, łabędzie i kormorany.

W grudniu 2020 roku zakończono I etap inwestycji polegający na wyługowaniu 10 komór, z których wyflukano łącznie około 14,2 mln ton soli, zawierających wiele toksycznych pierwiastków jak rtęć, ołów, arsen, kadm, brom i in. w znaczących ilościach.

Obecnie inwestor prowadzi działania mające na celu ługowanie kolejnych 10 komór.

Biorąc pod uwagę powyższe samoistnie nasuwają się pytania:

- Dlaczego nie przeprowadzono pełnych badań składu chemicznego zrzuconego do Zatoki ścieku solankowego w celu określenia ładunku?
- Dlaczego Krytyczna opinia Komitetu Badań Morza z dnia 17 marca 2008 roku nie została uwzględniona na etapie opracowywania Raportu oddziaływania na środowisko?
- Dlaczego Wojewoda Pomorski oraz Samorząd Gminy Kosakowo zignorowali Krytyczną opinię KBM z dnia 17 marca 2008 dla przedmiotowej inwestycji?
- Dlaczego do dnia dzisiejszego nie ma pełnego monitoringu środowiskowego w strefie zrzutu? Zgodnie z Decyzją Wojewody miał on stanowić krytyczny element kontroli zasolenia i składu chemicznego wody zatokowej ze względu na znaczący wpływ na środowisko.
- Dlaczego prowadzona jest inwestycja ługowania komór podlegająca w naszej opinii prawu geologicznemu i górnictwu bez uzyskania koncesji na wydobycie kopaliny podstawowej, jaką jest sól kamienna, a Urząd Górniczy pozbawiony jest w tym przypadku swoich właściwości?

Wnioski:

1. Najrozsądniejszym działaniem na dzisiaj powinien być bezwzględny zakaz zrzutu tzw. solanki z ługowanych komór obecnie i w przyszłości, i poszukiwanie takich rozwiązań, które nie będą w dalszym ciągu niszczyły środowiska naturalnego.
2. Znalezienie odbiorcy i wykorzystanie tzw. solanki w procesie produkcyjnym, tak jak ma to miejsce w przypadku Inowrocławskie Kopalnie Soli w Inowrocławiu.
3. Należy rozważyć możliwość odprowadzenia solanki rurociągiem lub wywóz jej jednostkami pływającymi na pełne i ruchome wody Bałtyku.
4. Prezentowane przez PMG Kosakowo wyniki badań (w załączeniu) zrzucanej tzw. solanki, jak też prowadzone przez Morski Instytut Rybacki badania środowiska Zatoki Puckiej, nie rokują rzeczowego wyjaśnienia katastrofy ekologicznej z powodu wąskiego zakresu prowadzonych badań. (W załączeniu oferta renomowanej, certyfikowanej i dostępnej w Polsce firmy prowadzącej analizy chemiczne środowiska wodnego).
5. Powołanie niezależnego zespołu naukowców, który przeprowadzi rzetelne badania środowiskowe wód Zatoki Puckiej, pod kątem wpływu inwestycji na środowisko oraz